

EXPOSICIÓ

Llegir com viure

Homenatge a Joan Triadú

Palau Robert (Barcelona): del 18 del gener al 28 d'abril de 2013

Biblioteca Joan Triadú (Vic): Gener - Abril de 2013

Casa de la Cultura (Sant Cugat del Vallès): Setembre - Decembre de 2013

(Granollers): Gener - Abril de 2014

Sala d'exposicions (Ribes de Freser): Permanent

INTRODUCCIÓ

Aquesta exposició vol donar a conèixer la figura i l'obra de Joan Triadú, "Un intel·lectual d'una sola peça: escriptor, crític literari, pedagog i activista cultural", en paraules del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, el senyor Artur Mas.

La mostra està plantejada en primera persona, a partir de textos seleccionats de les *Memòries d'un segle d'or*, un text de Joan Triadú que combina el gènere biogràfic amb el memorialístic, i donarà a conèixer part del seu fons personal. El disseny de l'exposició conjuga la informació sobre la vida de Joan Triadú, els fragments escollits del seu llibre i una nombrosa relació d'objectes que pretenen acostar al gran públic la figura i l'obra de Joan Triadú. També es donarà a conèixer una selecció de cartes d'algunes personalitats de la cultura catalana amb les què Joan Triadú va mantenir-hi una estreta relació, com Jordi Pujol, Mercè Rodoreda, Baltasar Porcel... L'exposició es complementa amb un audiovisual realitzat també des d'aquest plantejament, on Joan Triadú ens parla en primera persona de la seva trajectòria vital i professional.

Segons Vicenç Villatoro, "l'activitat patriòtica de Joan Triadú és tota la seva vida, i inclou també, per tant, la feina com a crític i educador. Vull dir que no es tracta d'una actitud i un posicionament que ens il·luminin només sobre un fragment de la seva vida, sinó exactament tot al contrari: darrere de tot el que fa, en qualsevol àmbit, hi ha un motor cívic i patriòtic, la convicció que fer la feina ben feta en la cultura i en l'educació és la contribució a la tasca cívica de construir una Catalunya rica i plena...".

Joan Triadú fou distingit amb els principals premis i guardons (Premi Ramon Fuster per la seva tasca pedagògica, Creu de Sant Jordi, Premi d'Honor Jaume I, Premi Atlàntida per la seva tasca com a crític literari, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Medalla al Mèrit Científic, Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya, etc.), i el 1998 fou investit doctor honoris causa per la Universitat Ramon Llull.

En els darrers anys va publicar tot un seguit de llibres (*Dies de memòria 1938-1940: diari d'un mestre adolescent*, *Memòries d'un segle d'or* i *Textos i pretextos de pedagogia, 1938-2008*) que ressalten la rellevància i la presència de l'impuls patriòtic en tota la seva vida pública i privada, i que demostren que, a dia d'avui, Joan Triadú segueix sent un referent com a crític literari, pedagog i activista cultural.

Aquesta mostra, que serà itinerant, pretén acostar-nos a la figura i l'obra d'un mestre excepcional, d'un excel·lent lector i crític, d'un gran patriota: **Joan Triadú. Llegir com viure.**

Susanna Àlvarez i Joan Josep Isern
Comissaris de l'exposició

Qui sóc i per què escric

Quan em demanen què cal posar a sota del meu nom com a definició de què sóc, sempre dic que posin pedagog i escriptor, tot i que tant un terme com l'altre em fan molt respecte.

A més, si em preguntaven si sóc un pedagog en el sentit teòric de la pedagogia, de la mateixa manera que algú pot dir que és un filòsof, haig de dir que no.

Si em pregunten si sóc un escriptor, és a dir, algú que es dedica a escriure i que publica llibres amb la regularitat d'una dedicació principal i constant, també diré que no.

Al capdavant, doncs, pedagog i escriptor? Per què no? Sempre que els mots tinguin el valor relatiu que al capdavant els escau.

La resposta a la pregunta "qui sóc" ja és en part aquesta, però hi manquen altres elements, és clar, com ara els orígens. Per ells, sóc més del camp que de ciutat i més de l'alta muntanya que del mar. [...] sóc de poble, i a Barcelona, de barri, i em considero gracienc i molt poc barceloní. De tota manera les arrels són a la Garrotxa i per naixença, a Ribes de Freser.

M'interessa i m'ha interessat sempre molt la política, la de casa i la del món. [...] En política sóc macianista: ja està dit tot.

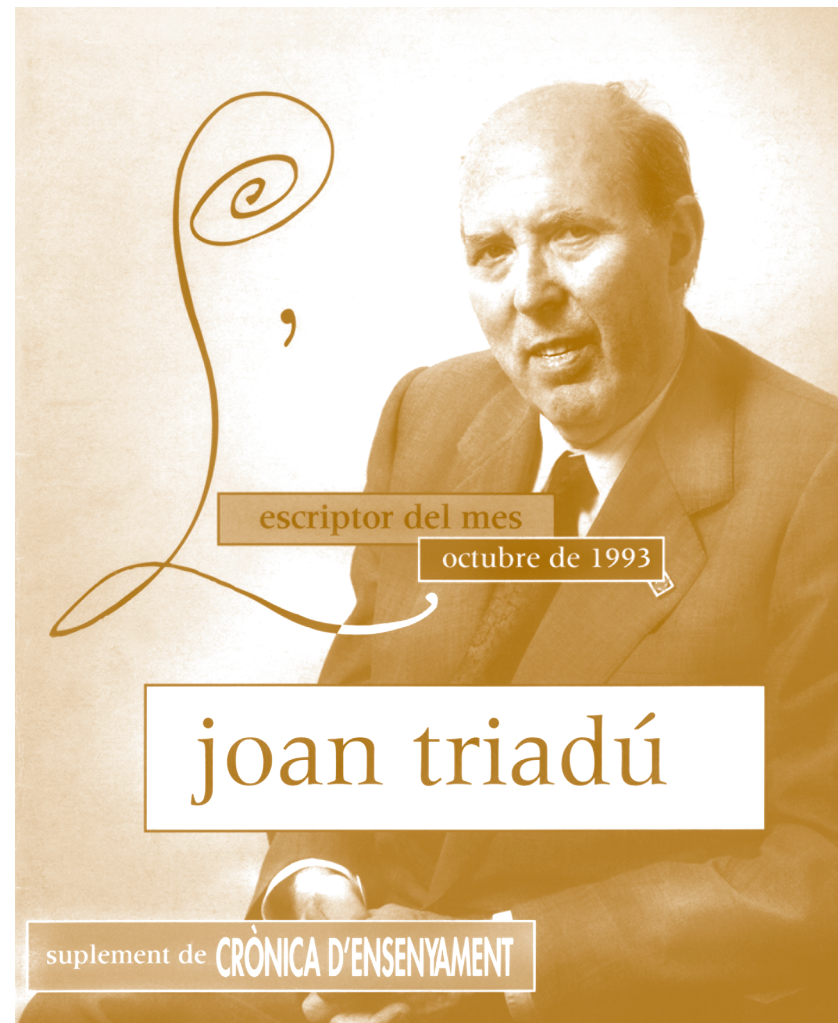
Per què escric? Em penso que és per comunicar-me amb els altres. [...] En un grau o altre em cal comunicar-me, no me'n sé estar; però alhora sóc molt reservat, fet que fa que resulti esquerp o almenys distant amb la gent amb la qual em relaciono, fins i tot amb els amics més amics.

Un altre motiu d'escriure és perquè sempre m'ha agradat molt llegir. Encara ara és la meua activitat preferent. M'interessen tots els gèneres, començant per la poesia, i totes les èpoques, però sobretot la moderna i contemporània. [...] Doncs bé, llegir m'ha portat a escriure. Són formes de viure i un llibre meu de fa molts anys es titula *Llegir com viure*. Escriure, per a mi, és llegir, compartir, rumiar i opinar. També és, per damunt de tot, escriure en català. Perquè només amb la llengua ens sobreviurem, crec jo. Per tot això escric.

Joan Triadú a *L'escriptor del mes*

Barcelona: Departament d'Ensenyament

i de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1993

Vinc del que en dic “de baix”

1921 Neix el 30 de juliol a Ribes de Freser.

INFANTEÇA Les monges paüles del col·legi on vaig començar l'escolarització em parlaven una altra llengua i jo no les entenia. La primera vegada que vaig dir, en català, que havia d'anar a orinar, la monja de la classe va enviar-me al fons de l'aula de cara a la paret, fins que el pipí va lliscar cames avall i les llàgrimes de ràbia, calentes també, baixaven per les galtes.

1923 El seu pare -i més tard ell i la seva mare- es trasllada a Barcelona per buscar feina. S'instal·len primer a Sant Martí i després a Gràcia, al pis-porteria d'una fàbrica on hi treballaran.

1927-36 Estudia la primària en una escola religiosa (Sant Vicenç de Paül) i el batxillerat en una acadèmia i posteriorment a l'Institut Ausiàs March de Sarrià.

1937 Es presenta al concurs-oposició de mestres de la Generalitat de Catalunya. Guanya la plaça de Granollers i és destinat al Grup Escolar Ferrer i Guàrdia, on exerceix fins el final de la guerra civil.

JOVE MESTRE Havia complert setze anys. Em van avisar, em van donar la documentació corresponent i em van anunciar que a primers de gener havia de presentar-me a Granollers, a un determinat grup escolar, per començar la feina. [...] Els alumnes m'hi van ajudar molt. Com que els mestres anaven marxant cap a la guerra, tenien moltes ganes de tenir-ne un de seguit. També vaig aprendre molt.

1938 Es presenta a l'examen obligatori de català i obté el títol de professor de català de mans de Pompeu Fabra.

Tot s'ha de fer com si fos l'última vegada

1939-40 Ingressa a la Universitat de Barcelona, on estudia filologia clàssica. Entra en contacte amb Josep Palau i Fabre, Frederic-Pau Verrié, Miquel Tarradell i Josep Romeu. També s'introdueix en els pocs cercles de la cultura catalana supervivents de la guerra civil on coneix Ramon Aramon, Miquel Coll i Alentorn, Jordi Sarsanedas...

UNIVERSITAT I MALALTIA Així he llegit sempre, en totes les èpoques de la meua vida. [...] En dos moments vaig poder dedicar-m'hi de ple: en la feliç convalescència al Collsacabra (1943-1944) i en els dos cursos (1948-1950) d'estada a la universitat de Liverpool, adossada a la Harold Cohen, una nodrida biblioteca.

1942 El mes juny se li declara amb tota la virulència una tuberculosi latent que l'obliga a operar-lo i a seguir un llarg procés de convalescència, primer a Barcelona i des del juny del 1943 a Cantonigròs.

1944 Amb el seu amic Jordi Parcerisas engega el Concurs Parroquial de Poesia de Cantonigròs, sota l'empара del bisbat de Vic i amb la complicitat del rector de la parròquia de Sant Roc de Cantonigròs, mossèn Josep Cruells i Rodellas, des del 1963.

CANTONIGRÒS No puc parlar de Cantonigròs només com a festa literària, amb la meua voluntat d'estar amb el poble, de ser poble. Allà dalt em reconeixien els amics, els companys de fonda, els veïns. D'altra banda, hi havia la natura. Les passejades pel bosc, les sortides a llegir, quan el temps ho permetia...

EL CONCURS DE CANTONIGRÒS [...] El concurs es va dir "de poesia", però la importància dels homenatges, dels actes que es dedicaven a diferents personalitats va anar creixent: sobretot escriptors, sovint de la perifèria, que a vegades a Barcelona teníem una mica oblidats.

Exigent en poesia

1946 És un dels fundadors de la revista *Ariel*, on comença la tasca com a crític literari. La revista es publicà clandestinament fins l'any 1951, quan fou suspesa per les autoritats.

ARIEL

La idea d'editar una revista en aquelles circumstàncies dona fe d'un optimisme i potser també d'una desconeixença de la realitat notable. Hi pesava principalment l'afany cultural, a part del combat polític. Encara no sé ben bé com ens hi vam posar i de la manera com tothom va respondre.

1948-50 Publica clandestinament un llibre de poemes, *Endimió*. Després d'un període de treball com a professor marxa a Anglaterra, on és lector de català a la Universitat de Liverpool. En contacte amb els cercles intel·lectuals catalans exiliats.

1950 De nou a Barcelona comença les seves activitats de classes de català per a adults i de formació de professorat, de manera clandestina. Treballa al col·legi Virtèlia (fins l'any 1955), a les "Dames negres" i a "Estudios Generales Luis Vives".

1951 Publica l'*Antologia de la poesia catalana 1900-1950* i l'*Antologia de contistes catalans*, que resultaren polèmiques per la selecció d'autors i els comentaris crítics que hi abocà.

ANTOLOGIES

L'antologia de contistes, amb un estudi preliminar d'una certa extensió titulat "Cent anys de narracions catalanes", va portar un rebombori que no s'havia guanyat. [...] Opino que l'antologia de poesia va representar per a mi la culminació, l'arrodoniment i la concreció de tot un treball intern de joventut, no només meu, sinó de grup, d'amics, gairebé de generació; encara que cadascú hauria fet la seva antologia.

- 1951-52** Comença la seva col·laboració amb el Centre d'Influència Catòlica Femenina (CICF), com a professor a l'Escola de Secretariat de Direcció. També treballa com a director tècnic de l'Escola Betània.
- 1953** Publica a Oxford *Anthology of catalan lyric poetry*, amb una extensa introducció, que el mateix any publicà refeta a *Panorama de la poesia catalana*. És un dels fundadors de l'Agrupació Dramàtica de Barcelona (ADB).

**AGRUPACIÓ
DRAMÀTICA
DE BARCELONA** [...] com a literatura, el teatre és veu, presència de la paraula, i és col·lectiu. Per això darrer em vaig implicar a fons en l'ADB. Hi vàrem demostrar que tota la poesia d'un gran poeta es concentra i es fa carn en versió escènica, pensada en clau de teatre, amb l'estrena de *Primera història d'Esther* de Salvador Espriu. Heus ací, doncs, el teatre com a agent de catalanització.

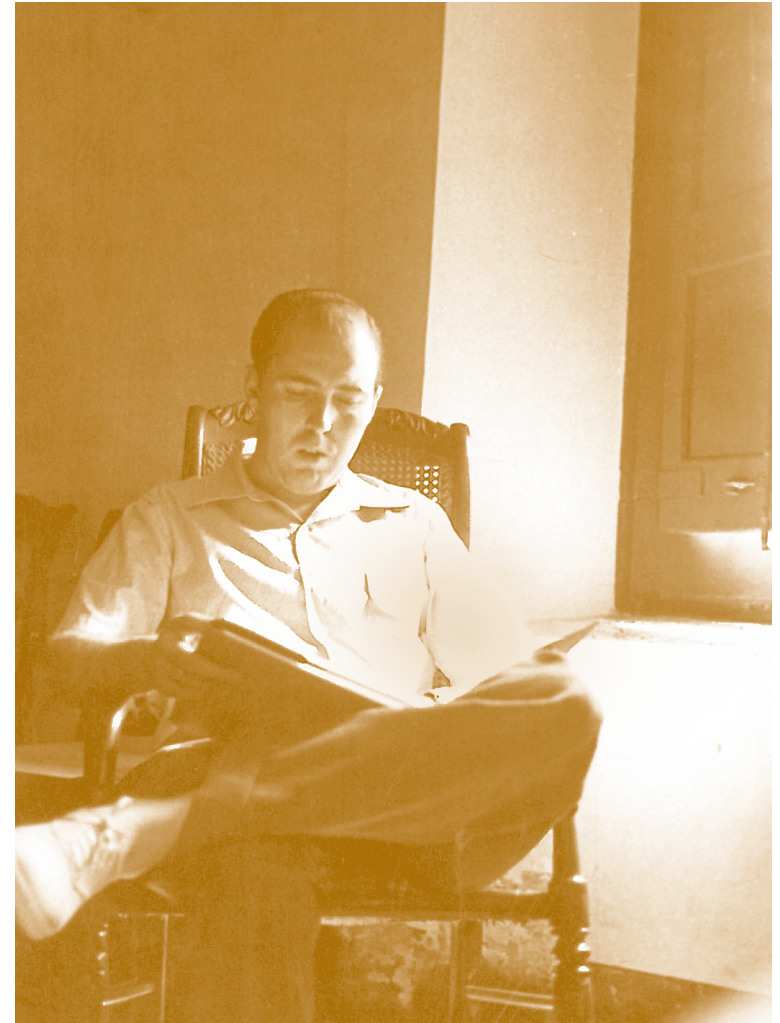

**CLASSES
CLANDESTINES** [...] vaig començar a casa meva anant, sobretot, a buscar professorat de català, perquè n'hi havia molt pocs... Donant veus, parlant de l'un a l'altre, vaig poder reunir un grup de persones i vam començar a formar professors, sempre clandestinament...

- 1957** Publica *El Collsacabra. Itinerari espiritual*.
- 1959** Entra al consell de redacció de *Serra d'Or* on s'hi està més de deu anys. Hi col·labora com a articulista ininterrompudament fins l'any 2001.

SERRA D'OR Segons els meus càlculs, des que va sortir, hi vaig escriure cent trenta-dos articles a la secció "Un llibre cada mes", seixanta de "Comentari mensual" i cent setanta-tres columnes titulades "Punt i seguit". A l'anterior *Serra d'Or*, compto que hi tinc trenta-cinc col·laboracions. Això fa un total de més de quatre-cents articles.

Al mig del camí de la vida

CASAMENT
AMB PILAR
VILA-ABADAL

No érem precisament dues criatures, però a mi un festeig com el nostre em fa pensar en la infància, en la qual tant el bo com el dolent són més forts i més imprevistos que mai. [...] No hi havia divergència, sinó consolidació de posicions, partint del fet de compartir les mateixes conviccions essencials: la fe religiosa i la catalanitat.

1960-61 Es funda l'Escola Elisava. Es funda Òmnium Cultural. Per acord de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) es posa en marxa la Junta Assessora per als Estudis de Català (JAEC), que organitza exàmens per a professors de català fins la restauració de la Generalitat de Catalunya i de la qual serà secretari.

ÒMNIUM
CULTURAL

Què fou, doncs, per a mi, Òmnium Cultural? Puc dir que hi vaig aportar unes quantes coses. Per exemple, l'orientació del premi Sant Jordi, el monolingüisme absolut i expansiu de la Delegació d'Ensenyament Català (DEC) i no pas la idea però sí el funcionament de la Junta Consultiva, que en petit comitè portava la cogestió dels ajuts de treball que atorgava.

L'ESCOLA
THAU

Devia fer més de trenta anys que la Maria Rosa Farré m'havia vingut a buscar per oferir-me l'ocupació exclusiva d'una direcció tècnica general. Per tant, em vaig dedicar del matí al vespre, sovint a les nits, al CIC, i des del curs 1963-64 també a l'Escola Thau.

1963 Es funda l'Escola Thau, sent-ne ell un dels fundadors i on exerceix com a professor i després com a director. Publica *Llegir com viure*, títol que podríem considerar perfectament com la divisa de la seva trajectòria professional.

1967 El 3 de març és detingut, amb molts altres intel·lectuals catalans, en la commemoració del primer aniversari de la Caputxinada i dels 80 anys del doctor Rubió i Balaguer. Ingressa a la presó Model del 7 al 9 de març, quan queda en llibertat però processat i sense passaport.

ANY FABRA [...] L'Any Fabra es va inaugurar el 20 de febrer de 1968, el mateix dia en què es complia el centenari del naixement del Mestre. La solemne presentació es va celebrar al Palau de la Música Catalana. Va presidir-la la filla del Mestre, Carola Fabra, molt ben rebuda pel públic que omplia el Palau.

1969 És l'artífex de la transformació del Concurs de Poesia de Cantonigròs en les Festes Populars de Cultura Pompeu Fabra, que es desenvoluparen fins l'any 1993.

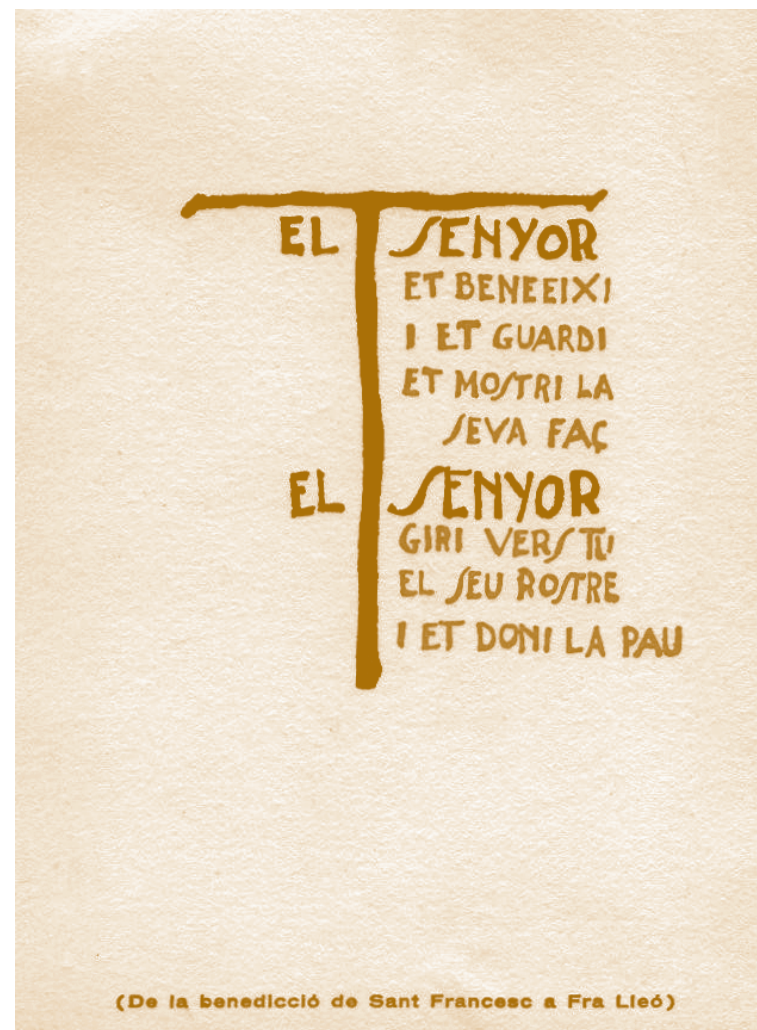

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS Amb la digna continuïtat de l'IEC tenim el primer punt de referència de l'època [...] . L'oposició cultural té el punt d'or més alt, doncs, en la presència reduïda però real de l'Institut d'Estudis Catalans, obra personal de Ramon Aramon i Serra, el qual va mantenir tothora una actitud inflexible en la continuïtat del que l'Institut era en ell mateix.

1975 És un dels fundadors del Consell Català d'Ensenyament.
1976 Neix el diari *Avui*. Hi col·laborarà fins al dia de la seva mort.

EL DIARI AVUI [...] Joan Oliver em va demanar un llibre basat en els primers cinquanta o seixanta articles que havien aparegut a l'*Avui*. El vaig titular *Una cultura sense llibertat*. La primera part aborda els anys d'abans de la guerra i passa a la clandestinitat, la segona se centra en l'horitzó de 1950 i la tercera correspon a la dècada de 1960. Acaba dient: "Tot a punt per a la fi".

Mestre és aquell que ens allibera

- 1979** És nomenat membre de la secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans. Més endavant serà un dels fundadors i el primer president de la Societat Catalana de Pedagogia, filial de l'IEC.
- 1981** Rep el primer premi Ramon Fuster, del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, per la seva tasca pedagògica.
- 1982** És guardonat amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i amb el Premi d'Honor Jaume I.
- 1987** El Gremi d'Editors li atorga el premi Atlàntida per la seva tasca com a crític literari.

**PREMI
D'HONOR**

[...] Un dia de primavera de 1992, al CIC, van avisar-me que em demanava al telèfon la Pilar. De moment, com que no acostumava a fer-ho, vaig pensar que havia passat alguna cosa important que ens afectava. Ella només em va dir, gairebé cridant: "Joan! El Premi d'Honor!". En Miquel Tarradell, membre del jurat, li acabava de telefonar perquè m'anunciés que m'havien concedit el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

- 1993** El gener la societat civil l'homenatja en un acte multitudinari a les Drassanes de Barcelona. Es publica *Joan Triadú, l'impuls obstinat*, d'Agustí Pons, biografia de Joan Triadú i Font encarregada per la Fundació Jaume I.

Llegir com viure...

- 1996 S'inaugura la Biblioteca Joan Triadú de Vic. Es funda l'Escola Thau de Sant Cugat L'Ajuntament de Barcelona li concedeix la Medalla al Mèrit Científic.
- 1997 El mes de juliol es jubila.
- 1998 És investit doctor honoris causa per la Universitat Ramon Llull. Rep un homenatge a la Universitat d'Estiu de Catalunya.
- 2000 S'inaugura el S.E.S. Joan Triadú a Ribes de Freser.
- 2001 És distingit amb la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya. El 30 de juliol rep un homenatge a la Universitat de Vic.
- 2002 Publica *Dies de memòria 1938-1940: diari d'un mestre adolescent*.
- 2005 És nomenat fill adoptiu de Cantonigròs.
- 2008 Publica *Memòries d'un segle d'or*, un text que combina el gènere biogràfic amb el memorialístic.
- 2009 Publica *Textos i pretextos de pedagogia, 1938-2008*, llibre que pot considerar-se les seves memòries en el camp de la pedagogia.
- 2010 Mor el 30 de setembre de 2010, el mateix dia que s'inaugura la seu a Gràcia de la Institució Cultural del CIC, que actualment du el seu nom.

Aquella Catalunya de principis del segle XX i fins i tot dels mitificats i daurats anys posteriors, ha passat a ser un país amb personalitat pròpia i, des d'una llengua que ni pels mateixos catalans era apta i reconeguda, ha passat a ser un indiscutible valor cultural, polític i econòmic. Un país que lluita en tots els terrenys i en tots els seus dominis com ningú no ho havia previst. En cap segle dels temps moderns tantes vides s'havien dedicat amb un esforç tan enorme al nostre redreçament cultural i social. Som una cultura i una llengua independents.

Barcelona, 23 d'agost de 1941

Benvolgut amic i company,

Cada vegada sento més respecte quan he d'embrutar un paper en blanc; cada vegada faig la lletra més petita i més tremolosa, fins que algun dia arribarà a desaparèixer del tot i arribarà a desaparèixer jo... Sí, encetar un paper en blanc esdevé per a mi un acte d'una emoció intensíssima, efectiva. En sento la transcendència i la responsabilitat... Potser ara, penso, començaré a fer alguna cosa de seriós [...]

Recordo que en Carles Riba, en una de les seves memorables converses, adonant-se segurament de la meua turbulent adolescència, ell que, contra tot el que es digui, jo el sé un gran formador, em digué: "No n'hi ha prou en tenir-se per persona normal i sentir-se normal, importa també que els demés ens hi tinguin". [...]

Queda descartat, per sobreentès, el que la gent, avui dia, acostuma d'entendre per normalitat: és un concepte asquerós i repugnant [...]

El *Llibre d'Amic e Amat* que et recomano que et llegeixis sempre i no el deixis mai -jo el tinc a la meua tauleta i és ell qui m'ha fet molt de bé- és un testimoni fefaent d'aquesta convivència entre Déu i l'home i de la força d'aquest per virtut d'aquell.

Moltes coses més voldria dir-te, però les deixarem per un altre dia si Déu vol.

El teu amic que t'aprecia i t'estima,

Josep Palau Fabre

22 d'abril de 1947

Estimat amic Triadú,

Com que no tinc lleures ni trobo ocasió, em prenc la llibertat de dirigir-me a vós per carta.

Ahir nit, l'inefable Terricabras, aquest incansable activista que teniu a Mataró, em va dur el darrer *Ariel* de cicle anyal, i això em decideix a escriure-us [...]

M'han interessat, principalment, els vostres dos articles sobre els perills de la nostra cultura [...]

Perdoneu la meva petulància, però jo afirmaria que l'eixorquia i el basqueig de la producció literària i artística actual li prové de la distensió amb el medi. Si abans el savi es recloïa en la torre d'ivori, avui s'embolcalla en una boira de menyspreu envers els qui el rodegen [...]

Amic Triadú, avui estem tots plegats infundats en elucubracions algebraiques i fallem en les quatre regles.

La crisi pervé d'ací. Perquè els escriptors se situen tots dalt de la figuera del seu cerebralisme exacerbant [...]

Que el nou any que inicieu sigui una progressió ascendent, no solament vers l'encert, vers l'excel·lència, sinó també vers l'èxit, vers la penetració social.

Disposeu del vostre amic i servidor,

Esteve Albert

Brussel·les, 19 de juny de 1953

Benvolgut amic,

Vingueu. No us preocupeu per l'allotjament. Com que no puc tenir el gust -per insuficiència de la casa- d'estatjar-vos, us aniré a cercar una cambra, de la qual podeu disposar àdhuc si no us resten més que cinc cèntims de francs belgues. Em serà gratíssim de conèixer-vos i de parlar de tot el que voldreu i d'algunes altres coses.

Anuncieu-me la vostra hora d'arribada a Brussel·les perquè pugui acompanyar-vos a l'hotel.

El vostre agrait amic,

Josep Carner

Barcelona, 7 d'agost de 1953

Amic Joan,

Fa tant (anys, no mesos) que t'he promès de parlar-te, o millor: d'escriure't, de la teva poesia que ara, de sobte, he decidit de no permetre que cap escrúpol, per just que sembli, m'ho faci ajornar un dia més. No podré, massa ho sé, ésser metòdic, ni clar, ni precís, com voldria, però res no serà pitjor que callar encara. Et dec i em dec, de capbussar-me [...]

És difícil, molt difícil parlar de la teva poesia. Per això, l'amic mateix que de bona gana diria alguna frase d'afalac si en trobés, es queda mut. Jo diria que una primera raó d'aquesta dificultat és la teva mateixa originalitat, de tal manera que el silenci, que suposo que t'ha dolgut perquè m'ha dolgut a mi, és, en certa manera, una prova que la teva "escriptura" no pot ser vana. Suposo que per a tothom com per a mi la teva poesia és molt nova, no puc referir-la a cap tipus. Però és d'una original originalitat [...]

Minyó, més et diria, ara, si estéssim junts per a dialogar-ne. Perquè potser penses que vaig molt lluny d'Oscà (com escriu en Puig i Ferrater) i tens raó... Si m'ho diguessis, potser podria jo donar una forma més adequada al meu pensament que al fons alguna cosa ha de contenir de cert [...]

On ets? A Barcelona potser? A Cantoni ja? Que vagi bé el concurs de poesia; que descobriu algun tresor [...]

Apa,

Jordi Sarsanedas

Barcelona, 21 d'agost de 1953

Benvolgut amic:

Acabo de rebre la seva carta d'ahir [...] Em fa pena de pensar que vostè ni un moment hagués vist cap indici de desaprovació o de descontentament en mi, diumenge passat; perquè no vaig sentir ni una cosa ni l'altra. Crec que és bo i útil el que vostè fa; la prova és que cordialment hi col·laboro [...] No dubti que vaig trobar, no solament adequada, sinó excel·lent, la seva lliçó sobre Ausiàs March. No he oblidat mai aquella màxima que diu que, els homes, cal anar-los a cercar -i a aprofitar- al nivell on es troben [...]

Cal que li digui també que les seves paraules, després del dinar, sobre el que cadascú ha de fer, em van semblar justes, commovedores, confortants; així li ho vaig expressar tot d'una i així segueixo considerant-les en el record.

Amb els millors records de Clementina, seu afectíssim,

Carles Riba

Montserrat, 25 de gener de 1957

Distingit amic,

Estant com estic a Montserrat és lògic que posi el nas a la revista *Serra d'Or*. Intentem millorar-la en tots conceptes i possiblement en el número proper ja hi haurà alguna modificació.

Ens faria il·lusió -a tots- la vostra col·laboració directa i indirecta. Directa enviant alguna cosa per a publicar. No cal que sigui massa llarg. Indirecta, idees, i al mateix temps influir en aquests poetes joves -saba nova- que ens enviïn alguna cosa que estigui bé.

Si per cas dilluns vinent em prendré la llibertat de telefonar-lo.

Records a la seva esposa, resta de vostè, afectuosament seu,

Joan Pelegrí

Ciutat de Mallorca, 4 d'agost de 1959

Estimat amic,

Acabo de rebre la seva d'ahir. M'ha produït una gran satisfacció el que em diu. I, sobretot, li agraeixo l'interès, el gran interès, que s'ha pres per mi [...]

Me pareix que puc donar classes perfectament [...] I, sobretot, m'agrada molt el que em diu de que podré ajudar-li en el seu treball de l'acadèmia [...]

Físicament sóc alt -1,78, més o menys- i més aviat magre [...] Ah, tenc 23 anys.

En fi, ho deixo tot en les seves mans i estic -com diuen els militars- a les seves ordres [...]

Quan sàpiga concretament les condicions de treball i vostè m'avisí, partiré cap a Barcelona.

Baltasar Porcel

Ginebra, 20 de març de 1960

Amic Triadú,

No us estranyi que us envii la novel·la a la redacció de *Serra d'Or*. He perdut la vostra adreça [...]

Voldria -és demanar molt?- que em diguéssiu sincerament si la novel·la, un cop llegida, us ha agradat. Jo no puc jutjar-la, és clar. A més a més actualment tinc el cap a coses noves. A una altra novel·la que si surt com vull serà important. -Val més viure d'il·lusions-. És a dir, serà important si puc sostenir un to, però, ja us dic, actualment estic una mica cansada i el meu cansament reposa fent contes. Us n'adjunto un que, de moment, m'estimo molt. Tinc la sensació que, entre la novel·la i el conte, us estic literalment metrallant. Perdó.

Mercè Rodoreda

PS. Joan Sales va dir que el títol de *Colometa* no li agradava gaire. Potser té raó tot i que per a mi el títol no fa la novel·la. Provisionalment he adoptat el d'*Un vol de coloma*; reflecteix, em sembla, aquesta cosa d'efimer, de mica de cosa de no res que és Colometa.

Ginebra, 14 de setembre de 1960

Amic Triadú,

M'hauria agradat molt venir a Cantonigròs, però em passava que, a més a més d'estar completament absorbida per la feina que estic fent, se'm feia una muntanya anar a Barcelona, i, de Barcelona a Cantonigròs, i haver de fer combinacions d'horaris de trens... Aquestes coses m'esgarripen [...]

[...] Em passa una cosa molt estranya, després de molts anys d'escriure poc i amb desesma d'allunyament, ara m'he posat a escriure amb un veritable delit i com si cada dia fos el darrer dia que puc escriure i a la nit m'hagués de morir. Com si no hi fos a temps. Val més així.

Amb tot l'afecte,

Mercè Rodoreda

Barcelona, 30 de juliol de 1991

Benvolgut amic,

Arribar a la setantena és una data important, i si a més, aquests anys els has dedicat al servei de Catalunya i de la nostra cultura, encara més. Som molts els qui hem d'agrair tot el que has fet, el que fas i que encara faràs, perquè actituds com la teva són estímul en tot moment, i una clara llum en la foscor.

Que sigui per molts anys, benvolgut amic, en la bona companyia de la Pilar i de tots els teus,

Jordi Pujol

PS. [...] jo sempre et recordaré a casa els teus pares, sobre d'aquell magatzem on els ulls et picaven per no sé quines substàncies químiques, quan tu em vares ajudar a descobrir moltes coses de Catalunya. Moltes gràcies.

Barcelona, 6 d'abril de 1992

Benvolgut amic,

Els de casa, tots, han estat molt i molt contents per la Creu de Sant Jordi, i com que, de forma notòria, sabem qui n'és l'inductor, tots els meus i jo te'n volem donar les gràcies, unes gràcies de debò, de cor, gens ni mica protocol·làries [...]

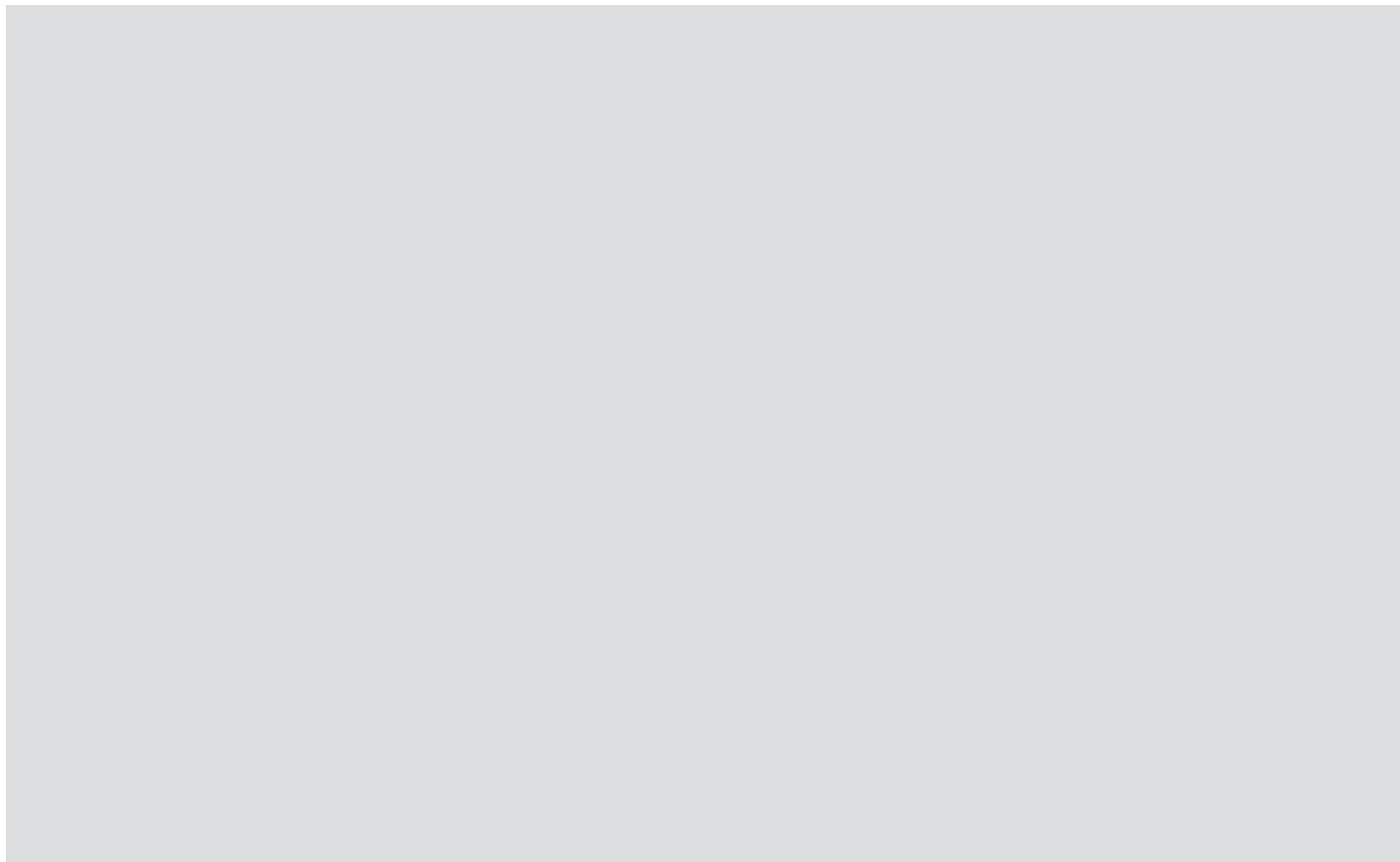
A la mainada de la casa els he explicat moltes vegades que per a mi només hi ha dues persones a les quals estic disposat a obeir sempre: en Fabra i en Triadú.

En Fabra, si el desobeeixo, és per estricta -i en certa manera, venial- ignorància.

En Triadú, no recordo haver-lo desobeït mai. Així sigui per molts anys [...]

Rebeu tots els Triadú l'afecte dels Tremoleda,

Josep Tremoleda

BIBLIOGRAFIA DE JOAN TRIADÚ

Poesia	<i>Endimió</i> . Barcelona: Ariadna	1948
Prosa	<i>El Collsacabra. Itinerari espiritual</i> . Barcelona: Els Cinquanta-cinc	1957
Antologies i assaigs	<i>Antologia de la poesia catalana 1900-1950</i> . Barcelona: Selecta	1951
	<i>Antologia de contistes catalans</i> . Barcelona: Selecta	
	<i>Anthology of Catalan Poetry</i> . Oxford: Joan Gili; <i>Panorama de la poesia catalana</i> . Barcelona: Barcino	1953
	<i>La poesia segons Carles Riba</i> . Barcelona: Barcino	1954
	<i>Narcís Oller. Resum biogràfic</i> . Barcelona: Barcino	1955
	<i>La literatura catalana i el poble</i> . Barcelona: Selecta	1961
	<i>Llegir com viure</i> . Barcelona: Fontanella	1963
	<i>Nova antologia de la poesia catalana (De Maragall als nostres dies)</i> . Barcelona: Selecta	1965
	<i>Prudenci Bertrana per ell mateix</i> . Barcelona: Edicions 62	1967
	<i>Lectures escollides</i> . Barcelona: Barcino	1969
	<i>Una cultura sense llibertat</i> . Barcelona: Proa	1978
	<i>La novel·la catalana de postguerra</i> . Barcelona: Edicions 62	1982
	<i>La poesia catalana de postguerra</i> . Barcelona: Edicions 62	1985
	<i>Per comprendre Carles Riba</i> . Manresa: Parcir	1993
<i>La ciutat dels llibres</i> . Barcelona: Proa	1999	
<i>100 poesies catalanes que cal conèixer. De Verdaguer a M. Mercè Marçal</i> . Barcelona: Pòrtic	2003	
<i>Atentament. Lectures crítiques</i> . Barcelona: Proa	2011	
Traduccions	<i>Olimpíques, de Píndar</i> . Barcelona: Fundació Bernat Metge. 2 vol.	1957/1959
	<i>Quaranta sonets, de Shakespeare</i> . Barcelona: Proa	1958
Memòries	<i>Dies de memòria 1938-1940: diari d'un mestre adolescent</i> . Barcelona: Proa	2002
	<i>Memòries d'un segle d'or</i> . Barcelona: Proa	2008
	<i>Textos i pretextos de pedagogia, 1938-2008</i> . Vic: Eumo Editorial	2010

CRÈDITS

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Director general d'Atenció
Ciutadana i Difusió
Ignasi Genovès i Avellana

Fundació Flos i Calcat
Joaquim Triadú i Vila d'Abadal
Exposició

Comissaris
Susanna Álvarez
Joan Josep Isern

Direcció
Carme Cañadell

Coordinació
Teresa Triadú
Santi Rifà

Documentació
Susanna Álvarez

Textos
© Família Triadú

Fotografies
© Família Triadú

Disseny
Virginia Angulo
Eva Ríos
ELISAVA, Escola Superior
de Disseny i Enginyeria de
Barcelona

Producció i muntatge
Pendiente

Producció Audiovisual
Míreia Sallarès

Amb la col·laboració de
Òmnium Cultural
Agrupació Escolar Catalana

Agraïments
Lluís Soler
Jaume Busqué
Eva Vilamala

Amb el suport de
Ajuntament de Sant Cugat
Ajuntament de Vic
Biblioteca Joan Triadú
Ajuntament de Granollers
Ajuntament de Ribes de Freser

Amb el patrocini de